

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือ รูปแบบหนึ่งของการบริหารงานภาครัฐซึ่งรัฐได้กระจายอำนาจการบริหารให้แก่คนในท้องถิ่น ให้ความสำคัญอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตน โดยเฉพาะ ซึ่งปัจจุบัน มีหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบพิเศษ 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบหนึ่งของหน่วยบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และแก้ไขเพิ่มเติม ถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลขณะนั้น ที่กำหนดนโยบายด้านการเมืองการปกครองจะให้มีการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยมีอิสระในการบริหาร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตย โดยได้ยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ตามหลักเกณฑ์ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อได้ประกาศพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในราชกิจจานุเบกษาแล้วทำให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2537 เป็นเหตุให้ยกเลิกสภาตำบลทั้งหมดและให้เป็นสภาตำบลตามกฎหมายใหม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ส่วนสภาตำบลใดที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในงบประมาณที่ล่วงมา 3 ปีติดต่อกันเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ให้ยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น จำนวน 5,770 แห่ง ทั่วประเทศ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : ภาคผนวก ก)

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 46 (1), 59 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและบริหารกิจการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ โดยใช้กลไกของแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนา ทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

การวางแผนพัฒนาถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบล บรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ้องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องวางแผนการใช้จ่ายทรัพยากรรายได้ ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผนงาน โครงการนั้น จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 2)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา เป็นการแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายที่จะดำเนินการพัฒนาในอนาคต โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต้องสอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางการพัฒนาในอนาคตขององค์กร โดยกำหนดสถานะภาพความต้องการและแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย บนพื้นฐานของการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อให้การดำเนินการตามข้อกำหนดต่าง ๆ บรรลุตามเป้าหมาย โดยสามารถแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน ครอบคลุมทุกด้าน

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

้องค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นเครื่องมือในการบริหารงานเพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการ

ของประชาชนในท้องถิ่นและการพัฒนา มีทิศทางที่ชัดเจน ครอบคลุมทั่วถึงและเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในตำบล (องค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก. 2551 : 1)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก ที่ผ่าน มา ได้มีกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา เพื่อดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนมีการรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีประมาณให้ ประชาชนทราบ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก ยังไม่เคยมีการศึกษาความคิดเห็นของ ประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ลานสะแกเลย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำผลของการศึกษาไปเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ แยกต่างกันต่อการ ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การ บริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการศึกษา

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ใน ระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการ ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอ พัทลุงภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม แยกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก 7 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 ด้านเศรษฐกิจ
- 1.3 ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม
- 1.4 ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 1.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.6 ด้านแหล่งน้ำ
- 1.7 ด้านการเมืองและการบริการ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษา หมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีหมู่บ้าน จำนวน 17 หมู่บ้าน ได้แก่

- 2.1 หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่
- 2.2 หมู่ที่ 3 บ้านคลองจอบ
- 2.3 หมู่ที่ 4 บ้านหนองบัว
- 2.4 หมู่ที่ 5 บ้านหนองแก
- 2.5 หมู่ที่ 6 บ้านคอนยูง
- 2.6 หมู่ที่ 7 บ้านหนองสิม
- 2.7 หมู่ที่ 8 บ้านมะโม่
- 2.8 หมู่ที่ 9 บ้านหนองแดน
- 2.9 หมู่ที่ 10 บ้านหนองยาง
- 2.10 หมู่ที่ 11 บ้านป่ายาง
- 2.11 หมู่ที่ 12 บ้านโนนม่วง
- 2.12 หมู่ที่ 13 บ้านหนองยางใหม่
- 2.13 หมู่ที่ 14 บ้านมะ โปใหม่

- 2.14 หมู่ที่ 15 บ้านหนองยางใต้
- 2.15 หมู่ที่ 17 บ้านหนองสิมใหม่
- 2.16 หมู่ที่ 18 บ้านเจริญราษฎร์
- 2.17 หมู่ที่ 19 บ้านหนองไผ่น้อย

การศึกษานี้ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา จำนวน 17 หมู่บ้าน ทั้งนี้ เพราะผู้ศึกษาทำการศึกษาหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลลานสะแกและหมู่บ้านในเขตตำบลลานสะแกบางส่วน ส่วนหมู่บ้านนอกเขต 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านสระสี่เหลี่ยม หมู่ที่ 16 บ้านสนามชัย ไม่นำมาศึกษา

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป คร่าวเรือนละ 1 คน จำนวน 1,275 คน จาก 1,275 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก. 2552 : 5) ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (Yanane. 1973 : 727)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

ใช้เวลาในการศึกษา ระหว่างเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม 2553

5. ขอบเขตด้านตัวแปร

5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 17 หมู่บ้าน

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 7 ด้าน ได้แก่

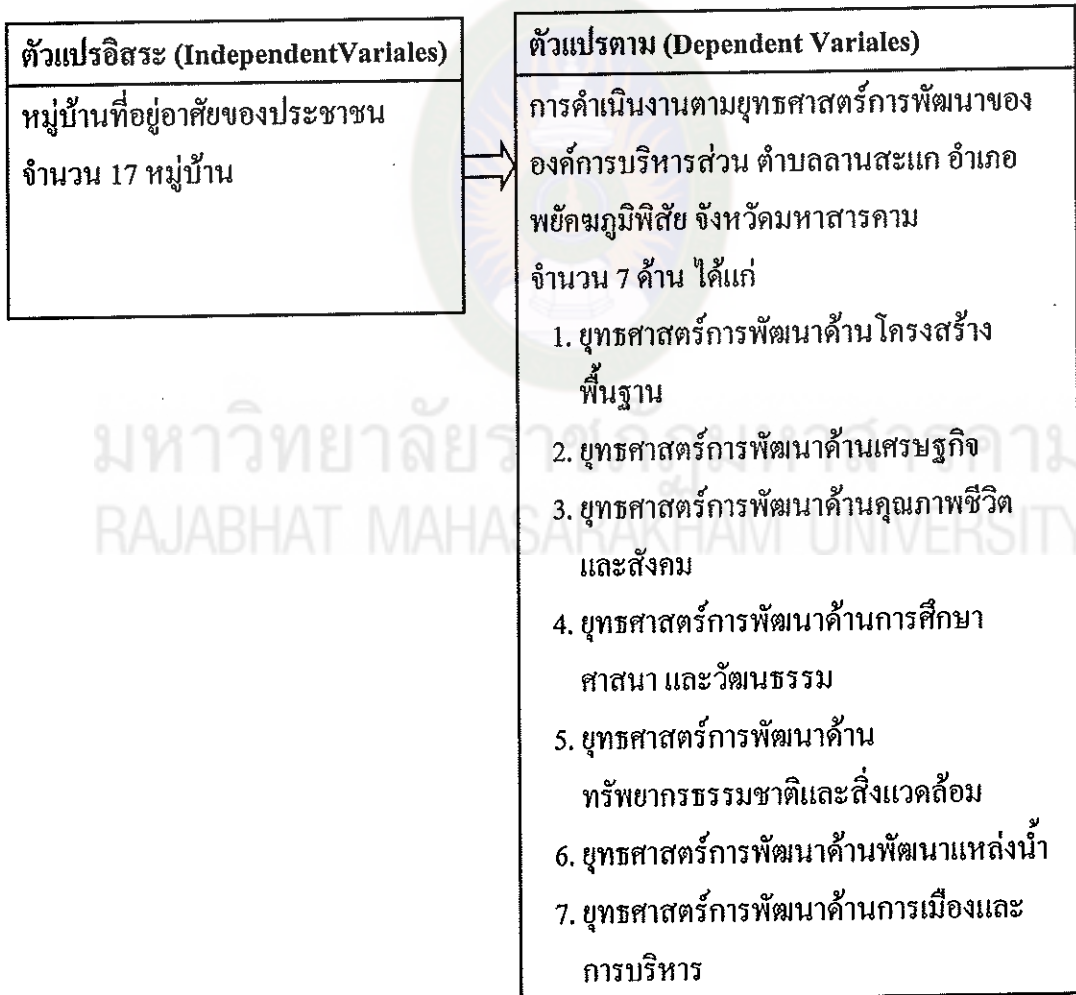
- 5.2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 5.2.2 ด้านเศรษฐกิจ
- 5.2.3 ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม
- 5.2.4 ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5.2.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.2.6 ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ

5.2.7 ด้านการเมืองและการบริการ

กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก (องค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก. 2551 : 32) เป็นกรอบแนวคิดการศึกษา ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความรู้สึกและแนวคิดต่างๆของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2. **องค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3. **การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา** หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

3.1 **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้ มีการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้านอย่างเพียงพอ มีการปรับปรุง/ซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุง/ซ่อมแซมไฟส่องสว่างภายในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ มีการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

3.2 **ด้านเศรษฐกิจ** หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ มีการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพอย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าของชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมประชาชนปลูกพืชปลอดสารพิษ

3.3 **ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม** หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ดังนี้ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการแข่งขันกีฬาเด็กและเยาวชนเป็นประจำ มีการรณรงค์ให้ประชาชนห่างไกลยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการจัดเลี้ยงยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ครบทุกคน มีการจัดเวรยามเพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอย่างต่อเนื่อง มีการช่วยเหลือผู้ประสบวาทภัยและภัยธรรมชาติทุกครั้ง

3.4 **ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม** หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้ มีการจัดหาหนังสือพิมพ์ให้

ทุกหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง จัดซื้อวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ จัดกิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญทุกปี จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกปี

3.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ มีกิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวลดภาวะโลกร้อนเป็นประจำ มีกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดหาถังขยะบริการภายในชุมชนอย่างเพียงพอ มีการปรับปรุงสถานที่ทิ้งขยะอย่างเหมาะสม

3.6 ด้านแหล่งน้ำ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนี้ มีการขุดลอกเพื่อการเกษตรอย่างทั่วถึง มีการขุดลอกแหล่งน้ำที่ต้นเงินเป็นประจำ มีการจัดหาที่เก็บน้ำดื่มอย่างเพียงพอ มีการซ่อมแซม/ปรับปรุง ระบบประปาภายในหมู่บ้านเป็นประจำ

3.7 ด้านการเมืองและการบริการ หมายถึง การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร ดังนี้ มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำ มีการจัดกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบลพบประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการอบรมประชาชนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นประจำ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

4. หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลลานสะแกและหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลลานสะแกบางส่วน การศึกษาครั้งนี้ หมายถึง หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านคลองจอบ หมู่ที่ 4 บ้านหนองบัว หมู่ที่ 5 บ้านหนองแก หมู่ที่ 6 บ้านคอนยุง หมู่ที่ 7 บ้านหนองลิ้ม หมู่ที่ 8 บ้านมะโป้ หมู่ที่ 9 บ้านหนองแดน หมู่ที่ 10 บ้านหนองยาง หมู่ที่ 11 บ้านป่ายาง หมู่ที่ 12 บ้านโนนม่วง หมู่ที่ 13 บ้านหนองยางใหม่ หมู่ที่ 14 บ้านมะโป้ใหม่ หมู่ที่ 15 บ้านหนองยางใต้ หมู่ที่ 17 บ้านหนองลิ้มใหม่ หมู่ที่ 18 บ้านเจริญราษฎร์ หมู่ที่ 19 บ้านหนองไผ่น้อย

ประโยชน์การศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษาจะใช้เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพต่อไป